

D 29/99

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i SUT har RN undersökt förutsättningarna för revisorer som har ett mycket stort antal uppdrag som ordinarie revisor i aktiebolag att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet. A-son ingår i denna grupp och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av hans revisionsarbete har RN även tagit del av hans revisionsdokumentation över senast utförd revision i två bolag, ett mindre och ett större. Med hänsyn till vad som framkommit beträffande det större bolaget har RN beslutat att överföra SUT-ärendet till ett disciplinärende. De överväganden som legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son har yttrat sig.

A-son har 737 revisionsuppdrag. Han uppger att 496 av dessa uppdrag är aktiva. A-son utövar sin revisionsverksamhet i ett kommanditbolag (revisionsbyrån) med bl.a. två auktoriserade och fyra godkända revisorer anställda. Revisionsbyrån ägs av fyra aktiebolag som i sin tur ägs av fyra av de kvalificerade revisorerna. En av dessa är A-son. Ingen av delägarna är överordnad de övriga.

Kommentarerna nedan avser ett måleribolag som det här aktuella räkenskapsåret, 1997-07-01–1998-06-30, hade en omsättning om 11,2 mkr och en balansomslutning om 3,7 mkr. Enligt revisionsplanen skulle kontroll av bolagets projektredovisning prioriteras. Posten uppgick till 813 tkr (22 % av balansomslutningen). Av revisionsdokumentationen framgår inte vare sig om granskning skett av projektredovisningens tillförlitlighet eller om någon bedömning gjorts av värdet på pågående arbeten. Inte heller finns noteringar om principerna för vinstavräkning. Bland måleribolagets tillgångar fanns också fordringar om 448 tkr (12 % av balansomslutningen) på ett intressebolag. Årsredovisningen för räkenskapsåret 1997 för detta senare bolag visar att det var vilande och att det egna kapitalet uppgick till endast 28 tkr. Bolaget ägdes till 50% av måleribolaget. Av A-sons revisionsdokumentationen framgår inte huruvida han förvässat sig om värdet på fordringarna på intressebolaget.

A-son uppger till RN att ”kontroll och analys av projektredovisningen har gjorts löpande under revisionstillfället”, att övervägande delen av nedlagda kostnader verifierats genom intervju med företrädare för bolaget och att vissa stickprovsvisa valda projekt diskuterats med företrädare för bolaget. ”Detta har ej närmare dokumenterats”. För att illustrera arbetssättet vid granskning av pågående arbeten har A-son till RN insänt noteringar från den granskning av pågående arbeten som utfördes 1997 avseende räkenskapsåret 1996/97. Vad gäller fordringarna på intressebolaget uppger A-son att han ”ej ansett att det funnits någon anledning att ifrågasätta den lämnade reviderade årsredovisningen samt revisionsberättelsen” för intressebolaget. Han accepterade värdet på fordringarna eftersom ”varken not i årsredovisningen eller revisionsberättelsen motsäger detta”. Han anför vidare att intressebolaget innehade ett konstlager vars marknadsvärde översteg bokfört värde och att han tidigare år begärt värdering av denna tillgång. A-son har till RN sänt in ett intyg över en värdering av konstlagret som gjordes 1997 i samband med revisionen avseende räkenskapsåret 1996/97.

RN gör följande bedömning.

RN har vid sin bedömning av revisionsbyråns resurser och hur arbetet är organiserat inte funnit skäl att ifrågasätta A-sons förutsättningar för att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet.

De granskningsinsatser som A-son uppger att han gjort beträffande posten pågående arbeten kan inte verifieras av hans dokumentation. Det är anmärkningsvärt att A-son vad gäller denna väsentliga balanspost kan hänvisa endast till dokumentation som upprättades året före det räkenskapsår som varit föremål för RN:s granskning. Även posten Fordringar hos intresseföretag var väsentlig för bolaget varför A-son borde försökt bedöma motpartens betalningsförmåga. Att intressebolagets valde revisor lämnat ren revisionsberättelse fråntar inte A-son ansvar för att göra en egen bedömning av måleribolagets fordringar. Det värderingsintyg avseende konstlagret som han översänt till RN och som togs fram i samband med granskningen avseende räkenskapsåret 1996/97 verifierar inte vare sig existens eller värde per bokslutsdagen 1998.

Enligt god revisionsledning skall en revisor planera sin revision, utföra den omsorgsfullt och dokumentera sin granskning. RN anser att A-sons granskningsinsats beträffande måleribolagets fordringar på intressebolaget var otillräcklig. Vidare gäller att vissa av de granskningsinsatser som A-son påstår att han utfört inte är möjliga att verifiera utifrån A-sons revisionsdokumentation. A-son har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Klas-Erik Hjorth, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Lena Abjörner och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt revisionsdirektören Inger Blomberg, föredragande.